

Dylan Feyaerts
1 februari 2022

LLAEBIO draait door

Living Lab agro-ecologie & biologische landbouw

Agenda

---

1. Stand van zaken LLAEBIO

- ◇ *Nieuwe coördinator: Dylan Feyaerts*
- ◇ *Werkgroepen 2021-2022*
- ◇ *Activiteiten van partners*

2. Voorstelling projecten rond agro-ecologie en bio:

- ◇ *Functionele Agrobiodiversiteit en waterbeheer - Rutger Tailleu, Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant*
- ◇ *Obs'Herbe en het individuele WeidePlan 3D van de WeideArchitect - Pieter Van Rumst, Quartes*

3. Algemene presentatie agro-ecologie

Dylan Feyaerts
1 februari 2022

Nieuwe coördinator

Living Lab agro-ecologie & biologische landbouw

Nieuwe coördinator

Dylan Feyaerts

- Master milieu- en preventiemanagement
- Consultant
- Lesgever VELT
- Bestuurslid & beheerder Natuurpunt Kampenhout
- Medewerker bij lokale landbouwer

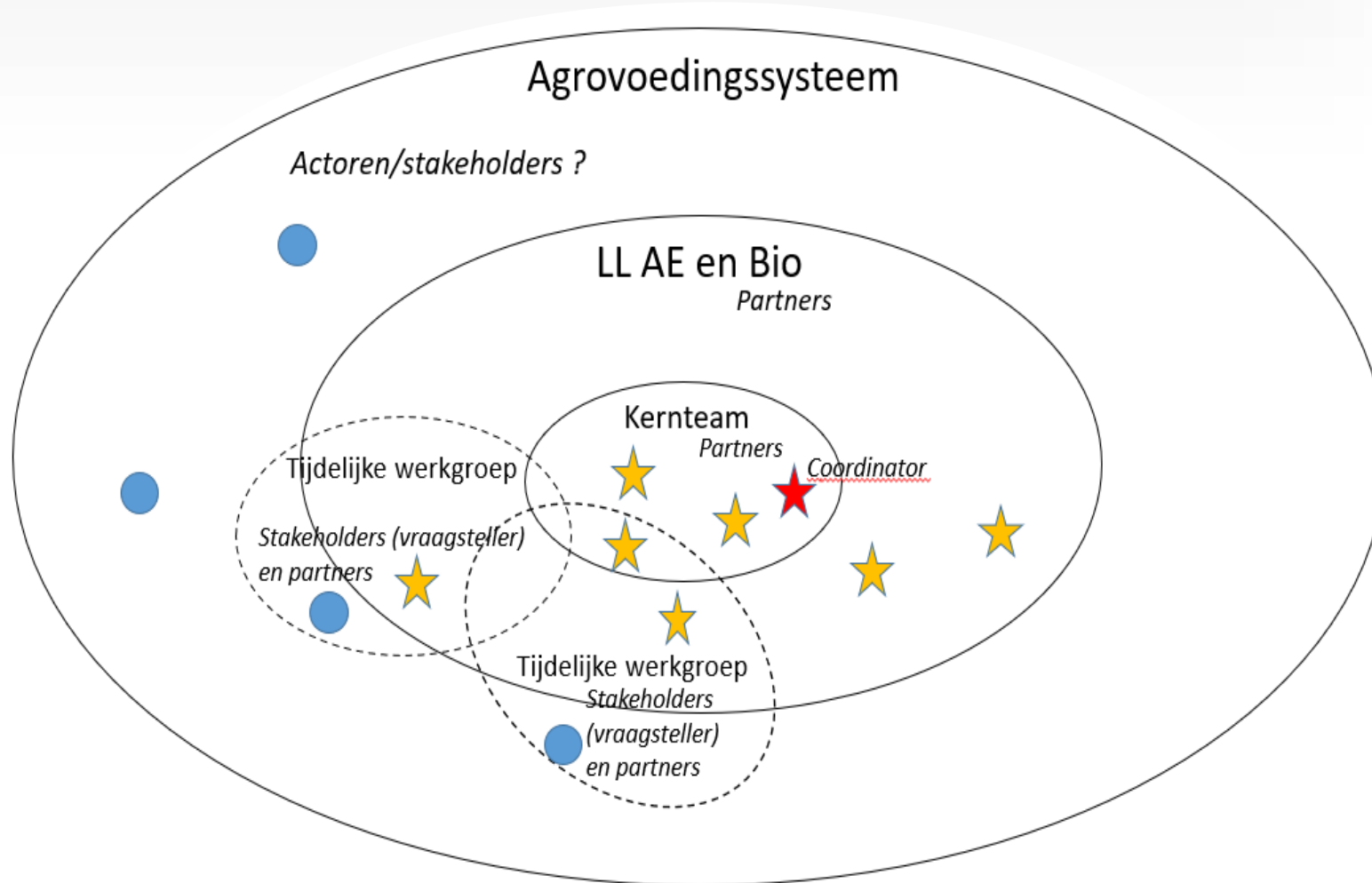
Dylan Feyaerts
1 februari 2022

Werkgroepen

Living Lab agro-ecologie & biologische landbouw

Werkgroepen

Werkgroepen

---

1. Communicatie
2. Transitie naar AE: de invloed van motivatie, waarden en normen
3. Systeemdenken
4. Reportage over Vlaamse pioniers
5. Bundelen van info over specifieke onderwerpen
6. Expertise in beeld
7. AE & BIO in het onderwijs

Communicatie

Doel

- ❑ Communicatiestrategie uitwerken omtrent agro-ecologie met een spreker en workshop.
- ❑ Samenbrengen van academici rond agro-ecologie en biologische landbouw in een denktank.

Deelnemers

Katrien Geudens (Hooibeekhoeve), Carmen Landuyt (CCBT), Jan Eskens (Departement L&V), Ingrid Pauwels (Voedsel Anders), Bruno Drieskens (Park + Garden)

Communicatie

Workshop

- Communiceren met impact
- Door Koen Thewissen van WeAreDaniel
- Vrij toegankelijke lezing gericht op (pionierende) landbouwers
- Interactieve workshop voor 20 LLAEBIO-partners
- Niet betalend
- Eind maart

Communicatie

Denktank

- Getrokken door Voedsel Anders, Living Lab ondersteund.
- Eerste bijeenkomst 15 december.
- Deelnemers: WWF, ULB, UA, KUL, UGENT, ILVO, INBO,...
- Visie gevormd met deelnemers.
- Ruben Savels trekt eerste samenwerking rond reactie op artikel Honnay.

Transitie naar agro ecologie

de invloed van motivatie, waarden en normen

Doel

- Ontwerpen 'transitie-toolbox' voor landbouwers met interesse in omschakeling
- Bedrijfsbezoek voor landbouwers organiseren die interesse hebben in omschakeling
- Bedrijfsbezoek beleidsmakers organiseren

Deelnemers

Bruno Drieskens (Park + Garden), Marleen Delanoy (Departement Landbouw), Sander van Haver (Innovatiesteunpunt), Peter Van Gossum (INBO), Myriam Dumortier (INBO), Marion Liberloo (ILVO), Wim Wiertz (ILVO)

Transitie naar agro ecologie

de invloed van motivatie, waarden en normen

Stand van zaken

- Bepalen inhoud 'transitie- toolbox'
- Op zoek naar welke partners reeds actief zijn in het organiseren en faciliteren van lerende netwerken?
- Bepalen welke zaken conflicterend zijn in de wetgeving bij agro- ecologische initiatieven en biologische landbouw?
- Tweede bijeenkomst midden februari

Systemdenken

Doel

Systeemoefening maken met LLAEBIO netwerk. Tijdens een systeemoefening willen we een landbouwproblematiek overschouwen als een samenspel van met elkaar interagerende factoren, waarbij terugkoppeling een rol speelt. Mogelijke problematieken zijn prijsvorming, stikstofemmissies, etc.

Deelnemers

Ann-Sophie Debergh (Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren), Myriam Dumortier (INBO), An Jamart (Bioforum), Peter Van Gossum (INBO), Johan Lambrechts (Farming for Climate), Wim Haentjens (ILVO), Jo Bijttebier (ILVO), Wim Wiertz (ILVO), Van Essche Kathleen (Dept Omgeving)

Systeemdenken

Stand van zaken

- Brede oproep naar het aanbrengen van een case
- Betrokkenheid van persoon met voorstel nodig

Reportage over Vlaamse pioniers

Doel

Maken van een 30 à 45 minuten durende reportage die boeren en burgers informeert over agro-ecologie en Vlaamse succesverhalen in beeld brengt.

Deelnemers

Ingrid Pauwels (Voedsel Anders), Johan Lambrechts (Farming4Climate), Nele Lauwers (innovatiesteunpunt), Marion Liberloo (ILVO)

Reportage over Vlaamse pioniers

Stand van zaken

- Contact gehad met Louis de Jaeger
  - Ervaring met agroforestry reportage
  - Inhoudelijke overeenstemming
- Ruw scenario wordt momenteel uitgeschreven
  - Doelstelling
  - Doelgroep
  - Financiering
- Volgende bijeenkomst eind februari

Bundelen van info over specifieke onderwerpen

Doel

- Evenement organiseren waar info verspreid wordt over het belang van de bodem en koolstofopslag
- Voor onderzoekers en beleidsmakers
- Maandag 5 december 2022, World Soil Day
- Thematisch bundelen van informatie rond agro-ecologie

Deelnemers

Jeroen Watté (Wervel), Katrien Geudens (Hooibeekhoeve), Carmen Landuyt (CCBT), Marleen Delanoy (Dept LV), Laurence Hubrecht (Dept LV), Marta Lourenço (ILVO), (Els Lemaire (ELK – ILVO)), Hilde Wustenberghs (ILVO), Lieve De Cock (ILVO)

Bundelen van info over specifieke onderwerpen

Stand van zaken

- ❑ Op de website van LLAEBIO zullen dossiers aangemaakt worden voor thema's die gelinkt kunnen worden aan agro-ecologie. Koolstofopslag in de bodem zal hier één van zijn.
- ❑ Mogelijkheid aan het aftasten bij organisaties voor het gezamenlijk organiseren van een studiedag.
- ❑ Doodle voor volgend overleg wordt binnenkort uitgestuurd.

Expertise in beeld

Doel

Zichtbaarheid geven aan bestaande expertise in agro-ecologie en biologische landbouw in Vlaanderen

Deelnemers

Carmen Landuyt (CCBT), Marleen Delanoy (Dept LV), Marta Lourenço (ILVO), Johan Lambrechts (Farming4Climate), Bert Reubens (ILVO), Lieve De Cock (ILVO)

Expertise in beeld

Stand van zaken

Eerste overleg dinsdag 8 februari, 9u-11u

AE & BIO in het onderwijs

Doel

Informatie-uitwisseling en samenwerking over agro-ecologie in secundair EN hoger onderwijs versterken.

AE & BIO in het onderwijs

Stand van zaken

- ❑ De werkgroepen en LLAEBIO houden elkaar op de hoogte van acties en activiteiten die georganiseerd worden en verspreiden die naar achterban indien gewenst
  - ❑ starterscursus type B
  - ❑ vak agro-ecologie aan HOGENT
- ❑ Onderwijskoepels en de werkgroepen kunnen bij ander vragen altijd terecht bij onze loketfunctie llaebio@ilvo.vlaanderen.be
- ❑ LANGE TERMIJN: Een efficiënt informatiemoment organiseren voor de docenten en leerkrachten.

AE & BIO in het onderwijs

Toekomst

- Oproep naar geïnteresseerden om lessen mee te ondersteunen
- Werkgroep Agro-ecologie in hoger onderwijs (Dept Omgeving) en Werkgroep Agro-ecologie en biologische landbouw in secundair onderwijs (Dept Landbouw) stellen zich voor op een volgende LLAEBIO draait door.

Interesse in een werkgroep?

---

llaebio@ilvo.vlaanderen.be

Evaluatie LLAEBIO

- Interviewen deelnemers
  - Wat is goed?
  - Wat kan beter?
- Interesse om deel te nemen?
- llaebio@ilvo.vlaanderen.be

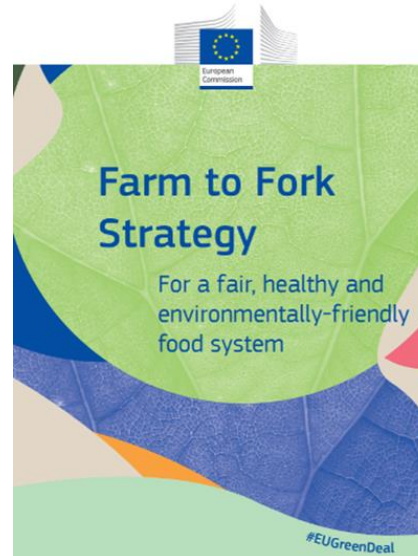
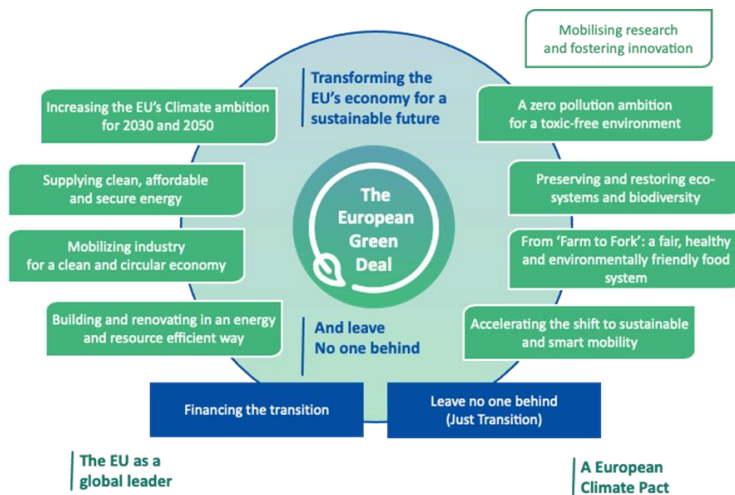
Agro-ecologie op de Europese agenda: update candidate partnership *'Accelerating farming systems transition: Agroecology living labs and researchinfrastructures'*

➤ Europese Green Deal (2019):

➤ 'Farm to fork' strategie (2020):

➤ *25% land is biologisch tegen 2030; sterke reductie pesticiden, nutriëntenverlies, en antimicrobiële middelen*

➤ Biodiversiteitsstrategie voor 2030 (2020)

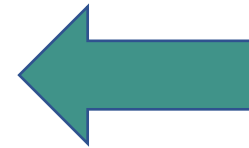

**Agro-ecologie op de Europese agenda:
update candidate partnership *'Accelerating farming systems transition:
Agroecology living labs and researchinfrastructures'***

Europese 'Partnerships':

- Samenwerkingsverband EU + publieke actoren (MS)
- Opzetten van activiteiten rond innovatie en onderzoek binnen specifiek topic
- Afstemmen van onderzoek binnen Europa

Horizon Europe

Het nieuwe
investeringsprogramma
voor onderzoek en
innovatie van de EU
(2021-2027)

**European Partnership: *Accelerating farming systems transition:
Agroecology living labs and researchinfrastructures'***

2024

Vision

Team-up and unlock the **transition to agroecology** so that farming systems are resilient, productive and prosperous, place-sensitive, climate, environment-ecosystem, biodiversity- and people-friendly by 2050

Links with other Partnerships and Missions
To be further developed with the SRIA

General Objectives

GO1. Mainstream the principles of AE to redesign farming systems across a diverse Europe

GO2. Build-up and expand collaborations to co-create and share knowledge and solutions that empower all actors (producers, consumers, policy makers, civil society) to engage in the AE transition

GO3. Contribute to fulfilling the Sustainable Development Goals and the Green Deal targets by 2030 and climate neutrality in Europe by 2050 by supporting the implementation of key EU strategies and policies

Specific Objectives

SO1. Increase research-based knowledge on the benefits and challenges of AE and its potential for farming, food, climate, ecosystem services and environmental footprint reduction as well as resource use and societal impacts

SO2. Develop and co-create innovations to reduce and share the risks of transition for both individuals and collectives

SO3. Improve the sharing and access to knowledge on AE as well as reinforce the **agricultural knowledge and innovation systems** for AE across Europe, considering culture, gender, and youth aspects

SO4. Build a monitoring and data framework to measure progress of the AE transition and improve data valorisation and sharing

SO5. Exchange with policy makers (research and sectoral) and stakeholders on AE transition and mainstreaming of AE practices to contribute to improved governance, policies, and institutions

Operational Objectives (incl. activities & KPIs)

- ✓ OO1 Support transnational research and innovation activities on the challenges and potential of AE in addressing biophysical, environmental, climate, social and economic dimensions of sustainability, at farming, local environment and broader societal levels.
- ✓ OO2. Support research in and on LLs across Europe to support AE transition.
- ✓ OO3. Build and organise a European network of new and existing LLs and RIs for knowledge sharing and co-creation on AE innovations at various scales.
- ✓ OO4. Build capacities of various actors at the levels of networking, AE and LLs to foster AE transition.
- ✓ OO5. Improve access to and use of services provided by RIs and other relevant initiatives for long-term measurement, observation and experimentation in support of AE.
- ✓ OO6. Setup a framework, data management, indicators, and tools to monitor the AE transition, its impacts and social, economic, environmental and climate performance, for a variety of actors, contexts and scales.
- ✓ OO7. Design and implement communication and dissemination activities to support AE transition through increased uptake by practitioners and to improve stakeholder engagement, including the wider public.
- ✓ OO8. Put in place mechanisms for science-policy dialogue in support of the establishment and implementation of evidence-based policies (research and sectoral), that supports AE transition, including long-term funding for AE R&I.

Agro-ecologie op de Europese agenda: update candidate partnership *'Accelerating farming systems transition: Agroecology living labs and research infrastructures'*

- Februari 2022: EC doet navraag bij lidstaten: interesse en budget? (voor Vlaanderen: FWO, VLAIO, Departement Landbouw en Visserij, eventueel ILVO, INBO)
- Budget verdelen over verschillende candidate partnerships (food systems, data, dierenwelzijn, etc)
- Lobby!!

LLAEBIO stelt brief op: 'belang agro-ecologie en onderzoek bio en agro-ecologie voor verduurzaming landbouw in Vlaanderen en Europa'

Vraag tot ondertekenen van organisaties binnen LLAEBIO netwerk

